

การส่งเสริมพฤติกรรมด้านโภชนาการเพื่อป้องกันการคลอดบุตรน้ำหนักน้อย
ในหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น

ทองเพชร น้อยดี

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ.2556

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การส่งเสริมพฤติกรรมด้านโภชนาการเพื่อป้องกันการคลอดบุตรน้ำหนักน้อยในหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น
PROMOTION OF NUTRITIONAL BEHAVIOR TO PREVENT LOW BIRTH WEIGHT IN
PREGNANT ADOLESCENTS

ทองเพชร น้อยดี 5337926 NSCN / M

พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คณะกรรมการ ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: กนกพร หมู่พยัคฆ์ วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์), สุพินดา
เรืองจิรัชเชียร, Ph.D. (NURSING)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสืบค้นรูปแบบการส่งเสริมพฤติกรรมด้านโภชนาการเพื่อป้องกันการคลอดบุตรน้ำหนักน้อยในหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น โดยสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์ซึ่งกำหนดคำสำคัญตามกรอบของ PICO (Melnik&Fineout-Overholt, 2005) จากฐานข้อมูล Cochrane CINAHL, Pub Med, Blackwell Synergy, ScienceDirect, ProQuest, www.thailis.com และสืบค้นด้วยมือเพื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้หลักฐานเชิงประจักษ์จำนวน 7 เรื่อง ประกอบด้วยงานวิจัยประเภท Systematic review จำนวน 1 เรื่อง Randomized Controlled Trial จำนวน 3 เรื่อง และ Quasi-Experimental จำนวน 3 เรื่อง พบประเด็นสำคัญคือ 1) ลักษณะของกลุ่มเป้าหมายเป็นหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มีอายุไม่เกิน 20 ปี 2) บุคลากรผู้ให้บริการเป็นทีมสหสาขาวิชาชีพ 3) กลวิธี/กิจกรรม โดยการให้ความรู้ร่วมกับการฝึกทักษะ ออกแบบเมนูอาหารการดูแลแบบจัดการรายกรณี (case management) ร่วมกับการติดตามเยี่ยมบ้าน และการส่งเสริมให้เข้าถึงแหล่งประโยชน์ทางสังคม เช่น โครงการสนับสนุนด้านโภชนาการ 4) การประเมินผลการส่งเสริมโภชนาการ มีทั้งการติดตามประเมินผลในระยะตั้งครรภ์โดยประเมินผลด้านความรู้ด้านพฤติกรรมมารับประทานอาหาร น้ำหนักที่เพิ่มขึ้นขณะตั้งครรภ์ และการประเมินผลลัพธ์จากน้ำหนักทารกแรกเกิดในระยะคลอด

ผลการศึกษานี้เป็นประโยชน์สำหรับพยาบาลหรือนุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้หรือพัฒนาเป็นโปรแกรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมด้านโภชนาการเพื่อป้องกันการคลอดบุตรน้ำหนักน้อยในหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นให้เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานต่อไป

คำสำคัญ : หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น/การส่งเสริมพฤติกรรมด้านโภชนาการ/
การป้องกันการคลอดบุตรน้ำหนักน้อย

PROMOTION OF NUTRITIONAL BEHAVIOR TO PREVENT LOW BIRTH WEIGHT IN PREGNANT ADOLESCENTS

THONGPHET NOIDEE 5337926 NSCN/M

M.N.S. (COMMUNITY NURSE PRACTITIONER)

THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEE: KANOKPORN MOOPAYAK, M.Sc. (PUBLIC HEALTH), SUPINDA RUANGJIRATAIN, Ph.D. (NURSING)

ABSTRACT

This study is aimed at reviewing promotion programs of nutritional behavior designed to prevent low birth weight in adolescent pregnancies. The PICO framework (Melnik and Fineout-Overholt, 2005) was used to specify the keywords and the scope of the research. Electronic databases of Cochrane, CINAHL, PubMed, Blackwell Synergy, Science Direct, Pro Quest, and www.thailis.com were used in the search, and a manual search was also conducted. Seven research studies were selected for subsequent analysis and synthesis. Of these, one was a systematic review, three were randomized controlled trials, and three were quasi-experimental studies. The findings revealed that 1) the target group was composed of pregnant adolescents aged no older than 20 years, 2) service providers were members of the multidisciplinary team, 3) the methods/activities in the programs included dissemination of knowledge, practice of food menu design, case management with home visits, and the promotion of social resources access, such as a nutrition promotions programs, and 4) evaluation of promotion programs which were included in the evaluation during pregnancy in terms of knowledge, food intake behaviors, and gestational weight gain, as well as evaluation of the infants' birth weight.

The findings of the present study could be used by nurses or related healthcare team members as a guideline for subsequent application and development of a program for promotion of nutrition behavior to prevent low birth weight in adolescent pregnancies to suit the contexts of the workplace.

KEY WORDS: PREGNANT ADOLESCENTS/ PROMOTION OF NUTRITION BEHAVIOR/ PREVENTION OF LOW BIRTH WEIGHT

120 pages